

Glumci na njemačkom kazalištu u Osijeku

T. Matić u svojoj raspravici *Kazalište u starom Osijeku* (Građa za povijest hrvatske književnosti, K. 13. 1938. p. 98) ustvrdio je da je njemačko kazalište otvoreno god. 1774., dok smo mi u svojoj *Povijesti tipografije u Osijeku* (Građa K. 14. 1939. p. 125) fiksirali otvorenje kazališta u god. 1765. Na osnovi novijih podataka, što smo ih našli u gradskim protokolima, morat će se i jedno i drugo mišljenje podvrći ponovnoj reviziji.

Prema bilješkama iz protokola tvrđavskog municipija obraćaju se oficiri osječkog garnizona 1750. i narednih godina na tvrđavskog suca molbom da im »vor das Essecker Theatrum« pozajmi potrebni namještaj iz gradske vijećnice (Prothocolum sub dato 16. VII. 1750., 12. VIII. 1752., 3. XII. 1755. i 16. IX. 1756.).

Ako se dakle oficiri osječkog garnizona već 1750. obraćaju gradu u stvari kazališta, postoji ono ako ne ranije a ono svakako već 1750. U tome nas utvrđuje i bilješka u maticama tvrđavske župe, da je 3. IX. 1750. umro Antonius Norbertus, sinčić glumca (commoedus) Tobije Jaunera.

Predstave u osječkom kazalištu davale su glumačke družine složene od kojeg prominentnijeg glumca ili poduzetnika, koji je družini bio direktor i upravljač kazalištem. Kako je družina u Osijeku proboravila oko pola godine, proživljavala je običajne ljudske udese: vjenčavali se, porođili djecu, dok je neke daleko od svoje domaje zatekla i smrt. Sve je te ljudske udese župski matičar točno bilježio. Kako nam ti zapisi iznose poneka imena glumaca i glumica, zaposlenih na osječkom kazalištu, mi smo ih redom ispisali i složili, da bi poslužili ma i kao sitni prilog historiji našega kazališta.

Umrli:

- 1750. 3. IX. Antonius Norberthus, filiolus Alexandri Tobiae Jauner, publici comici.
- 1756. 17. VII. Maria vidua Fiedler Schemnitzensis, modo in societate comoedorum publicorum.
- 1774. 1. XII. Catharina Hilferding ex Eger Bohemia, comici uxor.
- 1780. 2. III. Josephus Novak comediasta, obiit in militari hospitali.
- 1781. 26. X. Elisabeth Unger, comici filia.
- 1800. 5. III. Theresia Josephi Empocher, comediastae.
- 24. IV. Barbara vidua comici Joannis Friderici Ludwich.
- 1807. 4. VIII. Johanna Ferdinandi Hartke, comicum theatralium principalis.
- 1819. 4. III. Vincens Antonius Krammer Graecensis, comicus sub nomine Caroli Kaufman annorum 37.
- 1825. 31. X. Josephus Michler, comicus.
- 1829. 28. II. Martinus filius comici Karschin.
- 1830. 16. V. Josepha Francisca filia Joannis Kübler comici et musici.
- 1. XII. Bruno filius Josephi Kundt comici.
- 1831. 24. VII. Laura Joannis Kübler comici.
- 13. IX. Carolus Huber comicus.
- 1841. 12. XI. Georgius Mayer comicus penes theatrum Essekinense annorum 66.
- 1846. 25. XI. Augusta filia Eduardi Ulink theatralis directoris.
- 1847. 22. XII. Isabella filia Francisci Rempff Budensis, comici.
- 1852. 17. II. Joseph Raiman Theaterdiener.
- 1854. 15. I. Maurice filius Andreae Metzner comici.
- 1855. 22. II. Antonia filia Andreae Metzner comici.

Vjenčani i kršteni:

- 1765. 4. II. Josephis Novak comoedus Viennensis + Eva = Johann (Patrinus: Johan Riesenbecker latomus, ciglar u carskoj ciglani (tegularice formaces), koja je ležala istočno od Tvrđave.

29. V. Franciscus Schlötzer comoedus Viennensis + Ana Maria = Eleonora (Patrina: Eleonora Riesenbecker latoma).
1766. 12. IV. Georg I. baro de Kolbe + Elisabetha de Schultzin comoeda.
1791. 13. XI. Johann Georg Schiller comicus + Theresia = Antonius
15. IV. Franciscus Riener director comicus + Ana = Francisca.
1793. 5. VIII. Johann Grall aliter Pecker comicus + Ana Kaufman Messerschmidt.
12. IX. Joephus Bluth comicus Pragensis + Theresia Hermann Procensis (Patrini: Franz Földér et Ignatius Partsch comici).
19. V. Johann Becker comicus + Ana = Christina illegitima.
1803. 7. V. Josephus Mossmann + Friderica Mathes comici = Josephus.
1808. 10. IV. Carolus Kluger + Barbara Seeland = Ferdinandus levante Ferdinando Harthe et Johanna Michelsohn, actricibus personis de theatro.
1812. 29. V. Carolus Kluger + Barbara Seelend comoedi = Carolus Wilhelmus.
1823. 3. X. Johann Mannstädter comicus + Wilhelmina Schleuderer comica coelibum conjungi cupientium = Josephus Franciscus.
2. IV. Josephus Neumann comicus theatralis + Theresia Andrassy = Carolus Joannes.
1824. 6. XII. Jhannes Metzger theatralis director ex Peling Bavariae + Catharina Rosenthal = Ana.
1829. 31. I. Theresia vidua Josephi Michler olim comici = Aloysia naturalis.
14. V. Maria Berger, Graecensis, comica = Emma naturalis.
1830. 19. I. Joannes Kübler comicus + Leonora Hein = Francisca Josepha (Patrina: Francisca Bauman comica).
1831. 27. VIII. Joannes Kübler comicus + Leonora Hein = Aloysia (Patrina: Aloysia comitis Sigismundi Pejačević nata Arno).
1832. 6. X. Fridericus Goldheim director theatralis + Theresia Stephan = Friderica Carolina.
8. VII. Franciscus Gebauer Viennensis + Victoria Falseneck Pestiensis, comicorum coelibum catholicorum sibi matrimonium pollicentium = Gustava.
1834. 17. III. Carolus Petertry (?) + Johanna Lafertau comici = Josephina Theresia.
1841. Antonius Martinelli comicus
Eduardus Hancker comicus
Joannes Stöger
1844. 27. IX. Marija Bolze comica = Antonius Carolus naturalis.
1847. 16. VII. Urbanus Ziegler scenicus lusor ad theatrum hujas + Agnes Eduardi Wolf scenici lusoris (Patrini: Maximilianus Riegl aurifaber et Eduard Uhing director theatralis hujas).
29. VII. Ana Blitzner comica e Galicia oriunda = Apollonia illegitima.
1851. 10. VII. Ignatius Siege comicus + Leopoldina Cservenka = Franciscus Arturius et Maria Amalia (Patrinus: Franciscus Thürner mercator).
1853. 16. II. Paulus Wagner director theatralis + Amalia Schultz comica (Patrini: Josephus Csordasich et Georgius Szabo mercatores).
8. III. Carolus Friedricus Koch comicus, Calvinus + Juliana baronesse Taxis (Patrini: Josephus Csordasich mercator et Franciscus Saag cancellista).
23. XI. Joannes Klobussitzki comicus + Ana Kanturek comica (Patrinus Sigismundus Schweighardt director theatralis).
1854. 3. I. Sigismundus Deutsch comicus + Carolina Ulrich = Maximilianus (Patrinus Maximilianus Sinn ingeniorum major).
1856. 19. VIII. Josephus Seidl + Hermina comicorum = Clementina Ana.
1858. 2. I. Amalia Hartze penes theatrum = Vilma illegitima (Patrinus Joannes Kolas comicus).
1862. 15. II. Alfred Scheuberg + Maria Jordis ad theatrum hujas = Adolphus (Patrinus Adolphus Kistler director theatri).
1870. 25. II. Ignatius Eduardus Steindel + Ernestina Ribić = Petrus.
8. XII. Eduardus Stadler von Wolfsgrün histrio + Victoria Gruber = Amalia Rosalia.